

SCHAARSTE HEEFT POSITIEVE INVLOED OP DE PRIJS

Postzegels zijn geen goede belegging

De 'omgekeerde Dendermonde' is de duurste Belgische postzegel: 75.000 euro.

Mensen verzamelen de gekste dingen. Maar op het lijstje van de meest voorkomende verzamelingen bekleden postzegels nog altijd een van de topposities. Ook u heeft wellicht een postzegelverzamelaar in de familie. Of misschien hield u zich in uw kinderjaren bezig met briefzegels zorgvuldig af te weken. Grote vraag is hoeveel zo'n postzegelcollectie waard is. Welke factoren bepalen de waarde?

tekst: Petra De Rouck

Niemand kan alles verzamelen, ook een postzegelverzamelaar niet. Daarom moet hij keuzes maken. De postzegelverzamelaars vallen uiteen in grosso modo 2 groepen. Zo heb je filatelisten die de zegels van bepaalde landen verzamelen of filatelisten die verzamelen per thema. De laatste groep verzamelt bijvoorbeeld zegels over de Olympische Spelen of over fauna en flora.

Waarde

Wat er ook in een postzegelcollectie zit, de waardebepaling verloopt steeds op dezelfde manier. Een postzegel heeft op de eerste plaats een gebruikswaarde. Dat is de waarde die op de zegel vermeld staat. Het frankeren van brieven is in essentie nog altijd het eerste doel van een postzegel. Die frankeerwaarde gaat niet verloren. Ook nu nog kunt u op uw brieven zegels kleven in Belgische frank, voor zover u er voldoende op kleeft. En in de praktijk wordt dat ook nog gedaan. Jurgen Van Osselaer, veilingmeester en fervent postzegelverzamelaar, heeft zelfs weet van bedrijven die op een dergelijke manier hun post versturen. Ze kopen op

voorhand enveloppen die met oude postzegels gefrankeerd zijn.

Naast de gebruikswaarde hebben postzegels een verzamelwaarde. Hoe hoog die is, hangt af van verschillende factoren. De meest voor de hand liggende en cruciale factor is die van vraag en aanbod. Zijn er van een bepaald type veel postzegels in omloop, dan zal de prijs laag zijn. Voor zeer zeldzame exemplaren wordt stevig betaald.

Vanaf ongeveer 1960 werden de postzegels in zeer grote oplages uitgegeven. Vele verzamelaars kochten en kopen nog altijd alle nieuwe uitgaves en dikwijls in

meerdere exemplaren. Daardoor heeft elke verzamelaar die zegels, wat de verzamelwaarde drukt. Voor zegels die dateren van na 1960 ligt de gebruikswaarde nog altijd een stuk boven hun verzamelwaarde. "Als mensen bij me langs komen met een verzameling postzegels die dateren van na 1960, moet ik slecht nieuws brengen. Mensen verwachten een stevige waarde, maar ik moet ze telkens weer ontgoochelen. Soms haalt de verzamelwaarde nog niet de helft van de oorspronkelijke aanschafwaarde", weet Van Osselaer uit de praktijk.

Heeft u zich voor de eeuwwisseling beziggehouden met het zorgvuldig afweken van postzegels in een teiltje water om ze dan zorgvuldig te drogen, dan komt u er helemaal bekaaid van af. Gestempelde zegels uit die periode zijn zo goed als niets meer waard.

Prijsevolutie

In de jaren 70 en 80 maakten postzegels wel nog furore. Dat zette veel mensen aan om postzegels te beginnen verzamelen, met in het achterhoofd dat het een goede belegging zou kunnen zijn. Maar de voorbije jaren vielen de prijzen fors terug. Van Osselaer illustreert de prijs-

Postzegels brengen slechts 20 procent van hun cataloguswaarde op.

evolutie aan de hand van die van de zegel uitgegeven ter gelegenheid van het Congres van de Universal Postal Union (UPU) in Brussel. Bij de uitgifte in 1952 kostte de zegel 112 Belgische frank. In 1970 was de verkoopwaarde opgelopen tot 2.400 frank, in 1978 was dat 6.300 frank en in 1986 zelfs 9.200 frank. Daarna hebben de prijzen klappen gekregen. Momenteel heeft de zegel nog een verkoopwaarde van 75 euro.

Prijsbeesten

Oude postzegels hebben wel nog verzamelwaarde. Vooral de Belgische postzegels uit de periode 1850 tot 1920 zijn zeer in trek. Maar of en hoeveel een oude zegel waard is, hangt af van de staat van die zegel. Een lamentele staat vertaalt zich in een dito verzamelwaarde. Een zegel is het meeste waard als hij nog in perfecte staat is. In het vakjargon spreekt men van 'postfris' of 'postgaaf'. Er wordt daarbij gekeken naar de tanding van de zegel. Als een tand ontbreekt, drukt dat de waarde. De eerste zegels hadden nog geen tanden en moesten worden uitgeknipt. Hoe zorgvuldiger de zegel destijds geknipt was, hoe

meer hij nu nog waard is. Er mogen ook geen scheurtjes in de zegel zijn, het papier mag niet verdund zijn en de gom (kleefzijde) op de achterkant moet nog intact zijn.

Heeft u een waardevolle postzegelverzameling, dan moet u die zorgvuldig bewaren. Vaak gaat waarde verloren doordat de postzegels aangetast zijn door papierschimmel. Er komen dan roestige vlekken op de zegel. Het roest kan zich bovendien overzetten naar andere postzegels en zo kan het een hele collectie aantasten. "Onlangs ging ik bij een man langs die zijn postzegels jarenlang in zijn kast had bewaard. Hij was ervan overtuigd dat die in prima staat waren. Toen hij me de zegels toonde, bleken ze aangetast

te zijn door roest. De zegels hadden nog een waarde van 50 à 75 euro. Zonder die roest zou de waarde in de buurt van 5.000 euro gelegen hebben", vertelt Van Osselaer.

Voor sommige schaarse zegels wordt ook stevig betaald. Zeer begeerd bij verzamelaars zijn postzegels met een drukfout, een verschoven opdruk, een ontbrekende kleur of een foute tanding. Door hun zeld-

Zegel ter gelegenheid van het Congres van de Universal Postal Union (UPU).

Bagagezegel met omgekeerde druk. Verkoopwaarde: 280 euro.

Zegel type 'Houyoux' met verschoven tanding. Verkoopwaarde: 32 euro.

Kleine bonte specht in blokje van vier met een verschoven tanding. Verkoopwaarde: 210 euro.

zaamheid zijn ze zeer gewild, wat uiteraard een gunstige invloed op de prijs heeft. De duurste Belgische postzegel heeft zo'n drukfout. De 'omgekeerde Dendermonde' is een postzegel uit 1920 waarop het stadhuis van Dendermonde omgekeerd in het kader gedrukt staat. Van de 25 gedrukte zegels zijn er nog maar 15 niet-gestempelde en 2 gestempelde exemplaren bekend. De waarde van zo'n 'omgekeerde Dendermonde' ligt in de buurt van 75.000 euro.

Eerste zegel uitgegeven in België. Zegels hadden toen nog geen tanding.

Stempel

Wordt een postzegel afgestempeld, dan verliest hij zijn gebruikswaarde. Hij kan niet langer gebruikt worden om een brief te frankeren. Met de afstempeling verliest de zegel ook een groot stuk van zijn verzamelwaarde. Een schrijnend voorbeeld daarvan is het verhaal van een man uit Florida. Vorig jaar kleefde hij uit gierigheid een velletje oude postzegels van 24 cent op zijn stembiljet voor de parlamentsverkiezingen. Hij was er zich helemaal niet van bewust dat het ging om een erg zeldzame reeks postzegels. Op de zegels uit 1918 stond een vliegtuig omgekeerd afgebeeld. Volgens verzamelaars hadden ze een waarde van 390.000 euro. De man kon de zegels nog recupereren, maar ze waren op dat moment al afgestempeld. En met de poststempel ging ook een deel van de waarde verloren. De regel dat met de afstempeling waar-

de verloren gaat, mogen we toch niet veralgemenen. Sommige zegels danken hun hoge waarde nét aan de afstempeling. Voorwaarde is dan dat het gaat om een zeldzame stempel of een zeldzaam kantoor waar de zegel is afgestempeld. Vroeger had elk kantoor een nummer dat in de stempel stond. Is er een kantoor dat bijvoorbeeld slechts 2 weken open is geweest, dan zijn de daar afgestempelde zegels heel schaars en dus zeer gewild bij verzamelaars.

"Sinds de eeuwwisseling groeit de interesse voor afgestempelde zegels op nieuw", merkt Van Osselaer. Dat komt omdat er steeds minder mooie zegels op brieven worden gekleefd en dat zorgt ervoor dat er weer interesse komt.

Naslagwerk

Heeft u een eigen postzegelverzameling of kreeg u er een bij een erfenis in uw bezit, dan bent u ongetwijfeld nieuwsgierig of er toch niet een paar waardevolle tussen zitten. U kunt die collectie dan laten schatten door een expert. Het is ook mogelijk om de waarde zelf uit te vlooien. U kunt er de Officiële Belgische Postzegelcatalogus uitgegeven door de Belgische Beroepskamer van Postzegelhandelaars op naslaan. Maar staar u niet blind op de vermelde catalogusprijzen. "Als u de zegels effec-

Tweede zegel in België uitgegeven.

Uw eigen zegel

De Post geeft regelmatig nieuwe postzegels uit. Zo wordt er een uitgegeven ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van koningin Paola. Maar u hoeft het niet tot koningin te schoppen om met uw beeltenis op een postzegel te staan. U kunt uw eigen zegel ontwerpen via MijnZegel van De Post (www.mijnzegel.be). Met zo'n zegel geeft u meteen een persoonlijke toets aan uw brieven. U heeft de keuze uit een horizontale (45,8 x 24 mm) of een verticale zegel (20,6 x 24 mm). Een vel bevat 15 persoonlijke zegels (naast 15 officiële priorzegels met een frankerwaarde voor een genormaliseerde priorzending in België). Voor het eerste vel betaalt u 14,95 euro. Vanaf het tweede wordt dat 9,95 euro.

tief verkoopt, zal de prijs die u ervoor zal ontvangen maar een slordige 20 procent van de cataloguswaarde bedragen. Ongeveer 10 jaar geleden werd nog 40 procent van de cataloguswaarde betaald", weet Van Osselaer.

Heeft u interesse of wilt u gaan snuffelen tussen de postzegels, dan kunt u op 29 en 30 september 2007 terecht op de Antwerpfila, de internationale postzegelen muntenbeurs georganiseerd door de Federatie van nationale en internationale postzegelhandelaars (FNIP). Die vindt plaats in Antwerp Expo, Jan van Rijswijcklaan 191 in Antwerpen. II

Vroeger is voorbij

De tijd van de postzegel met daarop een waarde in oude Belgische frank of in de vertrouwde euro is vanaf 1 oktober 2007 voorbij. Postzegels krijgen voortaan nummer 1, 2, 3, 5 of 7. Het nummer dat u moet gebruiken om uw brief te versturen, hangt af van het gewicht en de afmetingen van uw zending. Zo moet u op een standaardbrief tot 50 gram een ze-

gel met nummer 1 kleven: 0,52 euro. Voordeel van de zegels met een nummer is dat u ze levenslang kunt blijven gebruiken voor het versturen van dat type zending, ook al is dat in de loop van de jaren fors duurder geworden. De zegel die u volgende maand koopt voor het versturen van een standaardbrief, kunt u ook nog binnen pakweg 20 jaar voor zo'n

brief gebruiken. Bij De Post spreekt men over de 'forever'-zegel. Voor zendingen naar het buitenland blijven de zegels met een waarde in euro wel nog bestaan. Heeft u nog oude zegels, met een waarde in euro, in uw lade liggen? Dan is dat geen enkel probleem. U kunt ze nog altijd blijven gebruiken.